

ETOLOGIE, BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA ANIMALELOR (ANUL III)

Nr. credite transferabile 3

Structura disciplinei (nr. de ore săptămânal)

Semestrul	Curs	Seminar	Laborator	Proiect
V	2	—	2	—

Statutul disciplinei

Obligatorie

Titular disciplină

Șef lucr. dr. Corneliu GAȘPAR

Obiectivele disciplinei (curs și aplicații)

1. Dobândirea de către studenți a noțiunilor de etologie aplicată pentru asigurarea bunăstării animalelor
2. Adaptarea condițiilor de creștere a animalelor în raport cu particularitățile comportamentale ale acestora
3. Prevenirea dizabilităților comportamentale ale animalelor domestice
4. Cunoașterea tipurilor comportamentale ale animalelor domestice
5. Însușirea normelor legislative, umane și deontologice privind protecția animalelor

Conținutul disciplinei (programa analitică)

Curs (capitole/subcapitole)	Nr. ore
Etologia – știința comportamentului. Noțiuni generale. Tipuri de comportament. Clasificare	2
Principalele tipare comportamentale ale animalelor. Comportamente centripete (comportamentul alimentar, dipsic, de eliminare, de odihnă și somn, de toaletare/autotoaletare). Comportamente centrifuge (comportamentul exploratoriu, comportamentul agonistic, comportamentul ludic). Agresivitatea și agresiunea inter și intraspecifică. Comportamente mixte (comportamentul sexual, maternal). Bazele fiziologice și morfologice, funcțiile etologice ale acestora și semnificații adaptative.	6
Bazele morfologice și fiziologice ale comportamentului. Structuri implicate, mecanisme de desfășurare, exemple etologice.	2
Comportamente ereditare (constituționale). Importanță și semnificație etologică și socială. Determinismul ereditar și automatismul de repetiție. Implicații și rolul etogeneticii. Exemple.	4
Comportamente dobândite (circumstaționale). Memoria. Învățarea. Tipuri. Roluri. Învățarea condiționată de răspuns, instrumentală și prin imprimare. Învățarea lentă prin habiture, inducție simpatetică și inducție ludică. Inteligența.	2
Teritorialitatea la animale. Definiții. Noțiunea de teritoriu. Semnificații etologice și	2

sociale. Exemple.	
Comunicarea la animale. Tipuri. Comunicarea optică (posturală, gestuală, cromatică, bioluminiscentă). Comunicarea acustică. Comunicarea tactilă. Comunicarea prin semnale chimice. Posibilități de comunicare inter și intraspecifice. Semnificații etologice și sociale.	2
Importanța adaptativă a comportamentului. Generalități. Supraviețuirea prin comportamente adaptative. Funcția de apărare a comportamentului. Comportamentul de salvare la animale. Forme active, pasive și specifice de manifestare a comportamentului de primejdie.	2
Aspecte de ordin general privind tulburările de comportament. Comportamente nonadaptative la animalele domestice (cabaline, bovine, ovine, porci, păsări, etc.)	2
Bunăstarea animalelor. Noțiuni generale. Cadru legislativ. Organisme implicate. Posibilități și limite de asigurare a bunăstării la animalele domestice.	2
Protecția animalelor. Măsuri generale și cadrul legislativ de asigurare al acesteia. Organisme interne și internaționale implicate. Posibilități și limite în supravegherea și controlul populațiilor de câini comunitari.	2

Lucrări practice	Nr. ore
Evaluarea bunăstării animalelor prin intermediul etologiei aplicate: (definirea bunăstării, libertățile de drept ale animalelor, aprecierea bunăstării prin indicatori direcți (productivi, fiziologici, patologici, etologici)). Posibilități de evaluare a bunăstării animalelor de fermă prin sisteme numerice integrative (ANI)	4
Criterii de apreciere a bunăstării câinilor prin evaluarea comportamentelor social, alimentar, sexual și maternal	4
Criterii de apreciere a bunăstării pisicilor prin evaluarea comportamentelor social, alimentar, sexual și maternal	4
Comportamente teritoriale la carnivorele domestice	2
Socializarea carnivorelor domestice. Comportamente agresive la câini și pisici.	2
Criterii de apreciere a bunăstării cabalinelor prin evaluarea comportamentelor: social, digestiv, sexual și maternal	2
Criterii de apreciere a bunăstării bovinelor prin evaluarea comportamentelor social, alimentar, agonistic, sexual și maternal	4
Criterii de apreciere a bunăstării ovinelor prin evaluarea comportamentelor social, alimentar, sexual și maternal	2
Criterii de apreciere a bunăstării suinelor prin evaluarea comportamentelor social, alimentar, sexual și maternal	2
Criterii de apreciere a bunăstării păsărilor domestice prin evaluare comportamentală	2

Bibliografie

1. C. Gașpar- Note de curs
2. - Coman, I., Podoleanu, L., Gașpar, C. (2003) – Etologie și etopatologie, Ed. Tehnopress Iasi
3. - Alina Sârbu, I.Coman (2007) – Aprecierea bunăstării animalelor prin intermediul etologiei aplicate, Editura ASS

Metode didactice folosite

- Curs: Clasic, Interactiv, Prezentare Power Point
- Lucrări practice: Noțiuni teoretice predate studenților, efectuări de etograme, studii de caz și filme documentare, prezentări Power Point, eventuale vizite în diferite unități de creștere a animalelor

Forme de activitate	Evaluare * (aplicație practică, altele)	Procent din nota finală
Examen	Scris, oral	65 %
Evaluare din timpul semestrului (curs)	Prezența la curs / Activități de participare	20%
Evaluare din timpul semestrului (lucrări practice)	Test (Referat)	15 %

Persoana de contact

Șef lucr.dr. Corneliu GAȘPAR

Facultatea de Medicină Veterinară - USAMV Iași

Aleea Mihail Sadoveanu nr. 8, Iași, 700489, România

telefon: 0040 232 275070, int. 491

e-Mail: cgaspar@uaiasi.ro